REDAKCJA
i ADMINISTRACJA:
Kraków Rynek Główny 34
Telefony redakcji: 550-53; 385-19; — Telefon administracji; 587-60 — wewn. 22
Sekretariat redakcji czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz. od 8—16, w soboty od 9—15

Poniedziałek, 25 października 1948

Cena 5 zł

# NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Nr 295 Kraków Rok 57

## Odprawa sekretarzy Kom. Powiatowych P. P. S.

W dniu 24 bm. o godz. 10 w sali WK PPS Katowice, ul. Jana 14, odbędzie się odprawa [illegible] Komitetów Powiatowych, [illegible] Komitetów Zakładowych II [illegible] (Wydzielonych).

Na odprawę [illegible] przywieźć [illegible] konferencji aktywu.

# W 30 rocznicę Komsomołu

## Uroczysta Akademia w Warszawie

WARSZAWA. — Rzesze młodzieży Stolicy zgromadziły się w ub. sobotę w sali „Roma" na uroczystej akademii, zorganizowanej przez Zarząd Główny ZMP z okazji 30-lecia istnienia Komsomołu.

Na akademię przybyli, m. in.: wicemarszałek Sejmu Barcikowski, minister Świątkowski, min. Podedworny, III wiceminister Obrony Narodowej gen. Jaroszewicz, komendant SP płk. Branlewski, oraz członkowie prezydium Zarządu Głównego ZMP.

Na sali obecni byli również sekretarz Ambasady Radzieckiej w Warszawie, p. Kuźniecow, delegaci Komsomołu — kpt. Gonczarow, kpt. Turkin, kpt. Iwanow, por. Polakow, szereg. Pantelejew, oraz grupa komsomołców — pracowników Ambasady Radzieckiej w Warszawie.

W imieniu ZG Tow. Przyjaźni Polsko - Radzieckiej powitał zebranych [illegible] ze 30-lecie pracy i walki Wszechzwiązkowego Leninowskiego [illegible] Związku Młodzieży obchodzi uroczyście nie tylko młodzież radziecka, ale również postępowa młodzież całego świata, w szczególności młodzież krajów demokracji ludowej. Min. Świątkowski omówił następnie historię Komsomołu. Już w pierwszych latach swego istnienia Komsomoł walczył przeciwko obcym interwentom i sprzymierzonej rodzimej reakcji, za co odznaczony [illegible] orderem Czerwonego Sztandaru.

Młodzież krajów demokracji ludowej — oświadczył w zakończeniu min. Świątkowski — ma wiele do zawdzięczenia Komsomołowi. Dziesiątki tysięcy młodych bohaterów komsomolców poległo na polach walki w Rumunii, na Węgrzech, w Jugosławii, w Czechosłowacji, w Polsce w walce o wolność i niepodległość narodów Europy.

Następnie w imieniu Komsomoł[illegible] i młodzieży Zw. Radzieckiego, oraz w imieniu młodych żołnierzy Armii Radzieckiej przemawiał Gonczarow.

Referat na temat 30-lecia Komsomołu wygłosił przewodniczący Zarządu Gł. ZMP, ob. Janusz Zarzycki.

# „Kwestia granicy z Polską załatwiona"

## Członek KC SED p[illegible] akcję rewizjonistyczną

BERLIN. Jak podają dzienniki niemieckie strefy radzieckiej, przewodniczący komisji gospodarczej niemieckiej rady ludowej i członek CKW [illegible] partii jedności Niemiec Walter Ulbricht przemawiając [illegible] m. in. na temat granicy polsko-niemieckiej co następuje: „[illegible] my innej drogi, jak tylko wspólny sojusz z mi[illegible] pokój krajami. Dlatego też kwestia granicy polsko-niemieckiej jest dla nas definitywnie załatwiona. Granica na Odrze i Nysie jest granicą pokoju między Polską i Niemcami i dlatego my, antyfaszyści niemieccy, granicę tę popieramy".

[illegible] ckich w Niemczech Zachodnich, szczególnie wśród przesiedleńców. Budzenie złudzeń rewizjonistycznych [illegible] przesiedleńców niemieckich — powiedział Ulbricht — jest zbrodnią, którą należy potępić i jak najostrzej zwalczać. Wszystkie czynniki demokratyczne w Niemczech muszą zdecydowanie przeciwstawić się tej zgubnej polityce rewizjonizmu i [illegible] tu, albowiem usunięcie nacjonalistycznych i rewizjonistycznych tendencji stanowi gwarancję nawiązania pozytywnych stosunków między demokratyczną Polską a demokratycznymi Niemcami.

# Rada Ministrów ZSRR dla uczczenia pamięci Żdanowa

MOSKWA — Dla uczczenia pamięci [illegible] Rada Ministrów ZSRR [illegible]

[illegible] w Moskwie i Leningradzie.

2) zmienić nazwę miasta Mariupol, gdzie urodził się Żdanow, na miasto „Żdanow". Dzielnica Łagańska w Moskwie otrzyma nazwę Żdanowa, dzielnica nadmorska w Leningradzie — dzielnicy Żdanowa, oraz imieniem jego będzie nazwana jedna z ulic moskiewskich.

3) nazwę „Andrzeja [illegible]" otrzymają: stocznia Ministerstwa Przemysłu Budowy Okrętów, pierwsza drukarnia w Moskwie, fabryka „Krasnoje Sormowo", Władimirska Fabryka Traktorów, Leningradzki Uniwersytet Państwowy, Szkoła Wojenno-Morska w Leningradzie oraz Leningradzki Pałac Pionierów.

4) 45-ej d[illegible] nadać nazwę im. Żdanowa,

5) wydać w latach 1949 — 19[illegible] dzieła i biografię Andrzeja Żdanowa, których przygotowaniem zajmie się Instytut Marksa-Engelsa-Lenina.

6) Utworzyć dla wybitnie zdolnych studentów 10 stypendiów im. Andrzeja Żdanowa. Z stypendiów tych będą mogli korzystać najlepsi studenci uniwersytetów moskiewskiego i leningradzkiego oraz konserwatorium stolicy ZSRR.

## Anglicy zbroją armię syjamską

PARYŻ — Agencja France Presse donosi z Londynu, że rząd brytyjski postanowił wyposażyć armię syjamską i zaopatrzyć ją w broń nowoczesną. Anglicy dostarczą również samolotów.

# Uczeni radzieccy w Stolicy

WARSZAWA. — Delegacja uczonych radzieckich, która weźmie udział w jubileuszowych uroczystościach Polskiej Akademii Umiejętności podczas swego pobytu w Warszawie zwiedziła odbudowującą się Stolicę.

Została również przyjęta przez ministra oświaty tow. Skrzeszewskiego, który zapoznał ich z osiągnięciami Polski w dziedzinie szkolnictwa.

Następnie wzięli oni udział w obiedzie, wydanym na ich cześć przez Komitet Słowiański. Wieczorem goście byli na przedstawieniu w Państwowym Teatrze Polskim.

Dnia 24 b. m. rano uczeni radzieccy udali się do Krakowa.

# Polsko-czechosłowacka współpraca w dziedzinie górnictwa

PRAGA. — Członek polsko - czechosłowackiej komisji dla współpracy górniczej — Stepan, przedstawił wynik działalności komisji od chwili jej utworzenia w początkach tego roku.

Komisja przeprowadziła 40 posiedzeń, na których przestudiowano i wymieniono spostrzeżenia, dotyczące unowocześnienia i mechanizacji kopalń. Niemniej ścisła współpraca istnieje pomiędzy górniczymi instytuciami badawczymi obu państw.

Program prac komisji zawiera, [illegible] in. przygotowanie odpowiednich wniosków w sprawie znormalizowania sprzętu górniczego, przede wszystkim zaś maszyn i narzędzi używanych zarówno w szybach jak i na powierzchni.

# Mimo zawieszenia broni Walki w Palestynie trwają

HAIFA — Z komunikatów, jakie wpłynęły do kwatery głównej p. o. rozjemcy ONZ w Palestynie, Bunche'a wynika, że walki ciągle jeszcze trwają w różnych stronach Palestyny. Jeden z komunikatów podaje, że już po terminie naznaczonym dla zakończenia działań wojennych, pozycje egipskie w okolicy Jala ostrzeliwane były przez wojska Izraela. Poza tym toczą się walki na odcinku Maliha koło Vegen, w Palestynie Południowej.

Ze źródeł żydowskich donoszą również, że wkrótce po zaprzestaniu działań wojennych w Negev, — wszczęte zostały walki na północy [illegible].

Armia syryjska zaatakowała pozycje żydowskie w pobliżu Menara i podobno zajęła wzgórze Szeikh Abbad. Rzecznik żydowski podkreślił, że ONZ została natychmiast zawiadomiona o naruszeniu rozejmu, które grozi wznowieniem walk.

## Odroczenie dyskusji nad sprawą palestyńską

PARYŻ. — Dyskusja nad sprawą palestyńską w komisji politycznej ONZ została odroczona o tydzień na wniosek delegacji Iranu. Wniosek ten przyjęto 19 głosami przeciwko 16 i przy 14 wstrzymujących się.

# B. dyrektor fabryki Wedla przed sądem

## [illegible]zykanował polskich robotników

WARSZAWA. — Dnia 23 b. m. Sąd Okręgowy w Warszawie przystąpił do rozpatrzenia sprawy dyrektora technicznego fabryki E. Wedel z okresu okupacji Karola [illegible] polskiego, oskarżonego o współpracę z władzami niemieckimi i [illegible] zatrudnionych w fabryce robotników polskich.

Jak wynika z odczytanego aktu oskarżenia Whitehead, na stanowisku dyrektora technicznego fabryki Wedla zorganizował w fabryce, przy współudziale zatrudnionych w fabryce agenta Gestapo Kartona i volksdeutschki Schifke, sieć szpiegowską, która donosiła o każdym zaniedbaniu w pracy lub o prowadzonej przez robotników akcji wyzwoleńczej i sabotażowej. Groźbami zwolnienia z pracy Whitehead usiłował zmusić robotników do wydawania swych towarzyszy pracy.

Organizacja PPR na terenie fabryki [illegible] urządzeń Kartonowi szczegółowe śledztwo, na podstawie którego organizacja PPR [illegible] na Kartona wyrok śmierci, [illegible] w 1944 r. na terenie fabryki. Whitehead [illegible] miał wówczas ostrzeżenie. Powzięciu ostatecznej decyzji w jego sprawie przeszkodził wybuch Powstania.

Przesłuchiwani świadkowie zgodnie stwierdzają, że za najdrobniejsze uchybienie w pracy oskarżony stosował wobec robotników szykany. Częste były [illegible] wydalania z pracy, co było równoznaczne z wy[illegible] do Niemiec.

WARSZAWA. — W drugim dniu procesu [illegible] Karolowi Whiteheadowi, b. dyrektorowi technicznemu fabryki „E. Wedel" w Warszawie, [illegible] przystąpił do przesłuchania dalszych świadków.

Pierwszy zeznawał b. współwłaściciel fabryki — Jan Wedel — [illegible] oskarżonego, który w zeznaniach swych starał się wykazać, że rola Whiteheada sprowadzała się do funkcji czysto technicznych.

Zeznania dalszych świadków stwierdzają zgodnie, że rewizjom, stosowanym na fabryce, poddawani byli nie tylko robotnicy, lecz i poszczególni majstrowie, przy czym rewizje odbywały się niekiedy w gabinecie samego dyrektora technicznego Whiteheada.

W czasie zeznań świadka, Ładachowskiego dochodzi do konfrontacji świadka z oskarżonym. Whitehead podał poza tym w śledztwie, że został zwerbowany do Armii Krajowej przez świadka i przez niego zaprzysiężony. W toku konfrontacji świadek stanowczo zaprzeczył iakoby miał zwerbować oskarżonego do AK.

Po wyczerpaniu listy świadków Sąd zamknął przewód sądowy i zarządził przerwę w rozprawie do poniedziałku, dnia 25 b. m.

## Robotnicy „Mirkowa" robotnikom francuskim

WARSZAWA. — W fabryce papieru w Mirkowie koło Jeziorny odbył się wiec robotników zakładu, w czasie którego ponad 1000 zebranych jednomyślnie podjęło uchwałę, w której deklarują 1 proc. swych zarobków za październik na rzecz pomocy strajkującym robotnikom francuskim.

# Milionowe oszczędności przynosi wynalazek robotnika kop. Barbara-Wyzwolenie

KATOWICE. (X) Były robotnik warsztatu mechanicznego kop. „Barbara Wyzwolenie", a obecnie sztygar maszynowy tej kopalni, Jerzy Potyka, skonstruował prasę hydrauliczną do prostowania stropnic żelaznych na zimno.

Dzięki nowoskonstruowanemu aparatowi [illegible] stropnic nie potrzeba wydobywać na powierzchnię, lecz można je prostować na dole kopalni, co znacznie ułatwia pracę.

Przez wykorzystanie aparatu tow. Potyki kopalnia może uzyskać rocznie około 500 tys. złotych oszczędności.

Przy zastosowaniu wynalazku na wszystkich kopalniach polskiego przemysłu węglowego osiągnęłoby się ponad 37 mil. zł. oszczędności rocznie.

## Komunikat Generalnej Konfederacji Pracy

Zebrane na nadzwyczajnym posiedzeniu prezydium francuskiej Konfederacji Pracy (CGT) ogłosiło następujący komunikat.

Konfederacja Pracy piętnuje jak najenergiczniej zbrodnicze prowokacje i zamachy na prawa strajkują[illegible] wytworzoną sytuację spada [illegible] francuski. Konfederacja Pra[illegible] którzy [illegible] w walce o wolność i [illegible] wszystkich strajkujących o całkowitej solidarności klasy robotniczej.

Antykonstytucyjne zarządzenia, ogłoszone przez rząd, mają charakter prowokacyjny i wymierzone są przeciwko całej klasie robotniczej oraz przeciwko republice.

## Depesza kondolencyjna tow. Premiera do kardynała Sapiehy

WARSZAWA. — Z powodu zgonu prymasa Polski ks. kardynała Hlonda, premier tow. Józef Cyrankiewicz wystosował depeszę kondolencyjną do ks. kardynała Sapiehy.

## Członek Reichstagu — przed sądem polskim

WARSZAWA — Przed Sądem Okręgowym w Warszawie, rozpoczął się proces Hansa Oberlindobera — członka kierownictwa partii NSDAP oskarżonego o to, że w roku 1940 będąc prezesem niemieckiego Związku Inwalidów Wojennych — zarządził na rzecz skarbu niemieckiego konfiskatę majątku należącego do Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej.

Oberlindober — poseł Reichstagu — figuruje na liście Nr. 7 — zbrodniarzy wojennych, sporządzonej przez United Nations War Crimes Commision. Aresztowany na terenie Niemiec wydany został władzom polskim w drodze ekstradycji.

## Raz na 100 lat Agawa zakwitnie w Siemianowicach

SIEMIANOWICE (x) W Zakładach Ogrodniczych Chorzowskiego Zjednoczenia P. W. w Siemianowicach w najbliższych dniach zakwitnie agawa.

Roślina ta pochodzi ze środkowej Ameryki i należy do rodziny liliowatych.

Kwitnie po dziewięciu latach w warunkach cieplarnianych, w cieplarni zaś zakwita po 100 latach i po przekwitnięciu ginie.

Kwiat agawy w stosunku do wielkości rośliny i jej liści jest olbrzymich rozmiarów, gdyż sięga 2 i pół metra wysokości.

## Z PRASY ZAGRANICZNEJ

### Práce

[illegible]

„Amerykańscy imperialiści z wielką obawą śledzą rozwój wewnętrznej polityki francuskiej. Zaczynają oni pojmować, że strajkujący górnik, metalowiec, kolejarz, urzędnik nie będą się za nich bili, zaczynają pojmować, że dolar nie jest wszystkim, że nie każdego można zań kupić, jak to mogliby sobie wyobrażać na podstawie swych doświadczeń z burżuazją. Klasa robotnicza nie jest na sprzedaż. Dziś znaleźli tego potwierdzenie i to z ust najbardziej powołanych. Przedstawiciele milionów francuskich robotników wypowiedzieli walkę podżegaczom wojennym. Oświadczyli, że będą walczyć za pokój, za socjalistyczne żądania klasy robotniczej, za zbliżeniem z ZSRR, domagając się sprawnego i demokratycznego rządu.

Ta walka francuskich robotników nie jest łatwa. Cały aparat państwowy, wojsko i policja, cała moc przemysłowych i finansowych magnatów jest przeciw nim.

Dla wygrania tej walki potrzebują oni naszego poparcia. Nasi walczący francuscy przyjaciele chcą, żebyśmy byli silni, żebyśmy pokazali całemu światu, że klasa robotnicza lepiej gospodaruje od kapitalistów, że umie bronić kultury i postępu. Wiedzą oni, że każdy krok naprzód w państwach, którymi rządzi lud pracujący, jest zwycięstwem socjalizmu. Wierzą oni, że spełnimy nasz obowiązek. To jest właśnie apel francuskich bojowników z Kongresu CGT".

# Do podniesienia stanu bezpieczeństwa pracy

## dążą związki zawodowe w Zagłębiu Węglowym

KATOWICE (a) — Z inicjatywy śląsko-dąbrowskiej OKZZ w Katowicach odbyła się konferencja referentów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zarządach głównych, okręgowych i oddziałach związków zawodowych z terenu Zagłębia Węglowego.

Obrady, w których udział wzięło przeszło 100 referentów poświęcone były sprawom ściślejszego powiązania i skoordynowania prac, celem podniesienia stanu bezpieczeństwa pracy i nawiązanie w tym kierunku gruntowniejszej współpracy z inspektorami pracy.

Obradom przewodniczył sekretarz OKZZ tow. Borowiak. Referaty omawiające zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy wygłosili tow. tow.: zastępca okręgowego inspektora pracy Malinowski oraz kierownik referatu BHP przy OKZZ Barański.

Następnie sprawę współpracy związków zawodowych z ubezpieczalniami społecznymi omówił kierownik referatu ubezpieczeń społecznych przy OKZZ tow. Brol.

Po referatach wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierało głos 23 uczestników narady, wskazując na trudności na jakie napotykają w poszczególnych zakładach pracy na odcinku realizowania przepisów, odnośnie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

W zakończeniu uczestnicy konferencji podjęli szereg uchwał, a m. in. wypowiedzieli się za nietolerowaniem na stanowisku kierowniczych w zakładach przemysłowych ludzi, którzy nie wykazują zrozumienia dla akcji bezpieczeństwa i higieny pracy.

Referenci bezpieczeństwa zobowiązali się jednocześnie nawiązać bliższą współpracę z inspektorami pracy, aby doprowadzić do stałego podnoszenia się poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w naszym przemyśle.

OKZZ docenia ważność zadań, jakie w terenie wykonują referenci bezpieczeństwa i higieny pracy.

W związku z tym OKZZ w drugiej połowie listopada br. przeprowadzi akcję szkoleniową, aby zaznajomić referentów bezpieczeństwa z ich obowiązkami i odnośnymi przepisami, regulującymi warunki pracy w zakładach przemysłowych.

## Rekwizycja żywności w zachodnich sektorach Berlina

BERLIN — W zachodnich sektorach Berlina stwierdzono fakty konfiskaty wśród ludności artykułów żywnościowych, nabytych w sektorze radzieckim. Pomimo tych represji mieszkańcy zachodnich sektorów nadal zakupują ziemniaki oraz węgiel w strefie radzieckiej, ponieważ artykułów tych nie mogą nabyć w swoich sektorach.

## Konferencja poświęcona opiece nad dziećmi i młodzieżą

WROCŁAW — W Ośrodku Sportów Wodnych we Wrocławiu odbyła się w dniach od 18 — 24 bm. konferencja poświęcona zagadnieniom akcji opiekuńczo-wychowawczej nad dzieckiem i młodzieżą. W konferencji uczestniczyli przedstwiciele Depart. Opieki nad Dzieckiem Min. Opieki nad Dzieckiem Ministerstwa Oświaty oraz naczelnicy i wizytatorzy ze wszystkich okręgów szkolnych w Polsce.

Obrady poświęcono krytycznej analizie dotychczasowej działalności w dziedzinie opiekuńczo-wychowawczej. Przedyskutowano sprawy organizowania świetlic szkolnych, ogrodów jordanowskich, domów turnusowych, wczasów letnich i akcji dożywiania.

# Aktywiści SL i PSL przeprowadzają krytykę i samokrytykę swej działalności

WARSZAWA — W dniu 24 b. m. zakończył się czterodniowy kurs szkoleniowy wojewódzkich komisji współdziałania SL i PSL, w którym wzięło udział 23 członków obu stronnictw chłopskich.

Na kursie omówiono historię i działalność ruchu ludowego, dzieje i ideologię ruchu robotniczego, nowe drogi rozwoju gospodarczego, ze specjalnym uwzględnieniem wsi, oraz sprawy jedności ruchu ludowego.

W ożywionej dyskusji przeprowadzona została krytyczna ocena historji ruchu ludowego od jego początków do chwili obecnej, oraz analizę dotychczasowych błędów ideologicznych w ruchu ludowym. Szczególnie podkreślano zgubne skutki agraryzmu.

Dyskutanci przeprowadzili również wnikliwą samokrytykę dotychczasowej swej działalności. Samokrytyka pomogła do skrystalizowania wytycznych ideologicznych dla aktywistów obu stronnictw oraz uzgodnienia dalszej jednolitej taktyki działania obu stronnictw dla dobra wsi.

## Za udział w goebbelsowskim filmie

# 6 aktorów polskich stanie przed sądem

WARSZAWA — W dniu 18 listopada br. Sąd Okręgowy w Warszawie rozpatrywać będzie sprawę aktorów, którzy grali w polakożerczym filmie hitlerowskim „Heimkehr".

Głównym oskarżonym sądzie wym zaocznie będzie Bogusław Samborski. Ponadto na ławie oskarżonych zasiada Michał Plucinski, Julian Łuszczewski, Stefan Golczewski, Wanda Szczepańska oraz Józef Kondrat, który odpowiadać będzie z wolnej stopy.

„Heimkehr" miał na celu zohydzenie narodu polskiego i wywołanie wśród Niemców uczuć nienawiści i odwetu przeciwko Polakom. Film ten był potrzebny hitlerowcom dla realizacji planu wyniszczenia narodu polskiego, ponieważ miał usprawiedliwić przed Niemcami bestialski stosunek do Polaków i zachęcić do stosowania krwawego odwetu wobec podbitego narodu.

W związku z procesem 6 aktorów polskich podajemy szczegóły dotyczące propagandowego filmu niemieckiego „Heimkehr", który miał na celu zohydzenie Narodu Polskiego i wywołanie wśród Niemców uczuć nienawiści oraz odwetu przeciwko Polakom.

Film ten był potrzebny hitlerowcom dla realizacji planu wyniszczenia Narodu Polskiego, ponieważ miał usprawiedliwić przed Niemcami bestialski stosunek do Polaków i zachęcić do stosowania krwawego odwetu wobec podbitego narodu. Według opinii biegłych film miał przekonać Niemców, że los Polaków pod okupacją jest zasłużoną karą dla „zbrodniczego Narodu Polskiego".

### „OKRUCIEŃSTWA" POLAKÓW I „DOBROTLIWOŚĆ" NIEMCÓW

„Heimkehr" ilustrował rzekome prześladowania Niemców, którzy przed laty osiedlili się na Wołyniu. Akcja filmu toczy się w Łucku od wiosny do jesieni 1939 r. W filmie jest scena, w której tłum Polaków i Żydów usuwa niemiecki napis z budynku szkoły niemieckiej i wywiesza szyld „Żandarmeria". Tłum przy pomocy żołnierzy wyrzuca na ulicę meble i sprzęt szkolny, układając je na stos, na który polski żołnierz stawia również klatkę z żywym ptakiem. Chłopcy polscy podpalają ten stos. Grupa Niemców przygląda się temu w milczeniu jednakże chłopcy niemieccy usiłują uratować ptaszka przed śmiercią w płomieniach, co staje się powodem bójki między Polakami i Niemcami.

Niemka, córka miejscowego lekarza usiłuje bezskutecznie interweniować u burmistrza w sprawie zwolnienia budynku niemieckiej szkoły. Burmistrz interwencję jej ocenia jako działalność antypaństwową, a wójt zarządu miejskiego bije i kopie grupę Niemców, która towarzyszy córce lekarza.

Dalsze sceny przedstawiają tę samą Niemkę w towarzystwie jej narzeczonego Fritza, który narzeka, iż III Rzesza zwleka z podjęciem kroków obronnych przeciwko polskiej agresji. Para narzeczonych w towarzystwie Niemca — żołnierza polskiego, Karla, udaje się do kina, w którym w tygodniku filmowym pokazuje się defiladę Wojska Polskiego. Publiczność wstaje i śpiewa hymn narodowy. Obecni w kinie Niemcy również wstają, jednakże nie chcą śpiewać hymnu, co powoduje wrogie demonstracje antyniemieckie i dotkliwe pobicie niemieckich widzów.

Bileterka kina sprowadza polskiego policjanta, który nieprzytomnego i pokrwawionego Fritza wyrzuca z kina i wszystkim Niemcom każe opuścić salę. Fritz wraz z narzeczoną i Karlem odjeżdżają dorożką napastowani i bici przez tłum polski. Mimo błagalnych próśb Niemki, Fritza nie chcą opatrzyć w szpitalu miejskim i po bity umiera w dorożce na ulicy. W obydwu tym filmie zobaczyć można również scenę, jak ambasador niemiecki interweniuje w sprawie prześladowań Niemców u ministra Becka. Jednakże interwencja ta zostaje bez żadnego skutku wobec perfidnej postawy ministra.

### „HEIMKEHR" METODY GESTAPO PRZYPISYWAŁ POLAKOM

Inna scena przedstawia wnętrze drewnianej szopy, w której starcy kobiety i dzieci niemieckie pokryjomu słuchają audycji hitlerowskiego radia. Do szopy wpadają żołnierze polscy, podjeżdżają samochody ciężarowe i Niemców w obecności zgromadzonych tłumów przewozi się do więzienia i umieszcza w ciasnych celach, gdzie brutalnie i okrutnie traktują ich polscy strażnicy. Nad ranem aresztowanych zgromadzono w zalanej wodą piwnicy więziennej, po czym zjawia się pluton egzekucyjny żołnierzy polskich, którzy ostrzeliwują uwięzionych z karabinów maszynowych. Padają zabici i ranni. W tym momencie nadlatują samoloty niemieckie, egzekucja zostaje przerwana, Polacy uciekają i niemiecka siła zbrojna zdobywając miasto i wyzwolenie, przynosząc wolność uciśnionym i maltretowanym [illegible] Niemcom.

### OBSADA RÓL

Rolę córki niemieckiego lekarza kreowała Paula Wessely, jej ojca — przywódcę miejscowych Niemców grał Peter Petersen. Samborski odtworzył rolę burmistrza. Plucinski okrutnego policjanta, Łuszczewski — widza w kinie, podżegającego do bicia Niemców. Golczewski człowieka z tłumu, bijące go Niemców. Kondrad woźnego miejskiego, Szczepańska bileterkę kinową, Horwath — sekretarza wojewody, a Żelski ministra Becka. Obaj ostatni aktorzy nie żyją.

„Heimkehr" zrealizował reżyser niemiecki, Gustaw Uschitzky, który wraz z przedstawicielem wytwórni „Wienfilm" przybył jesienią 1940 r. do Warszawy. Obaj nawiązali kontakt z Igo Symem oraz rozpoczęli akcję werbunkową wśród aktorów polskich. Do akcji tej zdecydowanie negatywnie odniósł się ZASP, który rozwijał szeroką akcję samopomocową wśród aktorów.

### AKTORÓW ANGAŻOWANO BEZ STOSOWANIA PRZYMUSU

Uschitzky był zdania, że Polacy nie powinni się podjąć odegrania ról w „Heimkehrze" angażował aktorów dopiero po wyrażeniu przez nich ich zgody. Nikt nie był przymuszany do odtwarzania ról, ponieważ Lidia Zielińska, Tadeusz Kański i Antoni Różycki odmówili udziału w polakożerczym filmie i nie spotkali się, mimo odmowy, z żadnymi represjami ze strony Niemców.

Sprawa filmu „Heimkehr" [illegible] skich aktorów, którzy wzięli w nim udział, była szeroko komentowana na łamach prasy podziemnej. ZASP po wojnie wykluczył na zawsze ze swego grona Samborskiego i Plucińskiego. Łuszczewski i Szczepańska wyparli się przed władzami swego związku udziału w polakożerczym filmie.

W roku 1941 Samborski po powrocie do Warszawy spotkał się z powszechnym bojkotem, wobec czego wyjechał do Niemiec, gdzie występował w filmach niemieckich, jako Gotlieb von Sambor. Po klęsce Niemiec zbiegł do Ameryki Południowej.

Warto jeszcze dodać, że Kondrat po odmowie kontynuowania roli w paszkwilanckim filmie uciekł w r. 1941 do Puszczy Solskiej, gdzie aż do wyzwolenia walczył w szeregach partyzantów z Niemcami.

## Kara śmierci na renegata

POZNAŃ Przed Sądem Okręgowym w Ostrowiu stanął Zygmunt Zapart, którego nazwisko urosło w obozie koncentracyjnym w Gusen do symbolu zbrodni i sadystycznego okrucieństwa.

Na rozprawie świadkowie opisali makabryczne sceny mordów popełnionych przez Zaparta. W ciągu kilkunastu dni Zapart zabił conajmniej 300 ludzi. Świadkowie poświadczyli w całości zarzuty zawarte w akcie oskarżenia. Sąd skazał Zaparta na karę śmierci.

## 25 listopada proces „redaktorów" gadzinówki

WARSZAWA — Prokuratura Sądu Okręgowego w Warszawie sporządziła akt oskarżenia przeciwko grupie współpracowników hitlerowskiego „Nowego Kuriera Warszawskiego" i innych niemieckich szmatławych organów prasowych jakie ukazywały się w Warszawie podczas okupacji.

W procesie, który rozpocznie się w dniu 25 listopada zasiądą na ławie oskarżonych — Józef Sierzpulowski, Alfred Szklarski, Czesław Pudlowski, adwokat Kazimierz Gaszyński, Jan Wolski (pseudon. „Jawohl"), Józef Muszyński Tadeusz Trepanowski, Władysław Leśniajewski, Mieczysław Kwiatkowski, Tomasz Pagowski, Adam Królak, Zienkiewicz i Kazimierz Augustowski.

Wszyscy oni zostali aresztowani w różnych miastach Polski, gdzie ukrywali się częstokroć pod obcymi...

## Zaginięcie samolotu francuskiego

PARYŻ — Francuski samolot wojskowy typu „B 26 Marauder" z 17 osobami na pokładzie zaginął ubiegłej nocy podczas lotu z Marokka do Istres koło Marsylii.

Ostatni sygnał, przesłany przez załogę, został nadany w chwili, gdy samolot znajdował się nad północną częścią Marokka Hiszpańskiego. Poszukiwaniem zaginionego samolotu zajęły się samoloty i okręty z różnych portów Morza Śródziemnego.

# Spółdzielnia „Spójnia" w Słomnikach

## Spółdzielnią Samopomocy Chłopskiej

SŁOMNIKI (sz) — W wyniku zmian w strukturze spółdzielczości, Związek Instrukcyjno - Rewizyjny „Społem" zalecił przemianowanie Powszechnej Spółdzielni Spożywców „Spójnia" w Słomnikach na Gminną Spółdzielnię Samopomocy Chłopskiej.

W związku z powyższym Rada Nadzorcza „Spójni" w Słomnikach powzięła w tej sprawie odpowiednią uchwałę oraz postanowiła zwołać nadzwyczajne Walne Zebranie członków w dniu 24 b. m. celem przyjęcia statutu i przemianowania spółdzielni „Spójnia" na Gminną Sp. Samop. Chłopskiej w Słomnikach.

Po przemianowaniu „Spójni", posiadającej obecnie w Słomnikach 3 sklepy, a to spożywczo - gospodarczy, tekstylny i wyrobów monopolowych pod zarządem Samopomocy Chłopskiej pozostawać będzie łącznie 4 sklepy, w wyniku połączenia istniejącego dotąd filialnego sklepu, podlegającego Powiatowej Spółdzielni Samopomocy Chł. w Miechowie.

***Iść czy nie iść?***

# Decyzja prof. Milasa

**(Film estoński)**

Przed wojną filmy estońskie nie były znane na zagranicznych ekranach. „Decyzja prof. Milasa", film nagrany w języku estońskim przez estońskich artystów dramatycznych jest pierwszym, który mieliśmy możność oglądać w Polsce.

Sądząc po tej pierwszej jaskółce, kinematografia estońska jest na najlepszej drodze do pomyślnego rozwoju. W filmie tym przeważają wprawdzie momenty teatralne, sceniczne, ze szkodą dla efektów czysto filmowych, pamiętać jednak należy, że Estonia ma za sobą mało kinowego doświadczenia. Natomiast dramatyczna strona filmu, tak scenariusz, jak reżyseria i gra aktorów, stoją na bardzo wysokim poziomie.

„Decyzja prof. Milasa" to film o uczonym, który, po wielkim rozczarowaniu życiowym odizolował się od świata i jego spraw za murem swego domu. Okazało się jednak, że życie obala w praktyce frazesy o apolitycznej nauki. Prof. Milas odseparowując się w swojej „splendid isolation", chciał ratować świat dla nauki. Zrozumiał to jego syn, który u boku żołnierzy Armii Czerwonej stanął do walki o szczęście ludzkości. Zrozumiał też w końcu i prof. Milas, kiedy władze radzieckie dopomogły mu do zrealizowania wielkiego marzenia jego życia, osuszenia estońskich bagien.

Ta treść poparta bardzo dobrymi zdjęciami, doskonałą grą aktorów, ciekawym podkładem muzycznym i trafną reżyserią, daje w sumie film wartościowy tak tematycznie jak i artystycznie.

I. M.

# RADIO

**25 października (poniedziałek)**

[illegible] ka poranna; 6.10 Dziennik poranny; 6.25 Muzyka poranna; 8.55 Szkolna Gazetka Radiowa dla klas starszych; 9.30 Wszechnica Radiowa; 11.40 Audycja szkolna dla klas młodszych; 11.57 Sygnał czasu i hejnał; 12.20 Koncert solistów; 14.15 Koncert życzeń; 15.00 Wiadomości Polski Południowej; 16.30 „Co to jest Komsomoł" — pog. dla młodzieży; 16.50 „Komitet upowszechnienia książki" — pogadanka; 17.00 Koncert rozrywkowy; 17.50 „Aresztowanie księdza Piotra Ścegiennego"; 18.20 Arie i pieśni Mozarta; 19.00 Koncert rozrywkowy; 19.45 Wszechnica Radiowa; 22.00 Koncert Małej Orkiestry P. R.; 23.10 Muzyka taneczna; 23.30 Hymn i koniec audycji.

***Sejmik nauki polskiej***

# Uroczystości jubileuszowe Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie

KRAKÓW (s) — W poniedziałek 25 bm. rozpoczęły się w Krakowie, pod protektoratem Prezydenta R. P. Bieruta, uroczystości jubileuszowe Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

W roku bieżącym mija 75 lat od chwili założenia tej zasłużonej placówki naukowej.

Akademia rozpoczęła swą działalność w roku 1873, obejmująca od razu całą Polskę. W roku 1874 wśród 18 członków Akademii było 5 cudzoziemców i 13 Polaków, wśród nich Józef Ignacy Kraszewski, Stanisław Koźmian, August Cieszkowski, Wołowski, Hodźko, Nering i Spaso- [illegible]

Akademia otrzymała szereg fundacji już w pierwszym okresie działalności, a z czasów nowszych należy wymienić wielki zapis Jerzmanowskich na nagrody Akademii, zapis majątku Tyszkowskich i Sozańskiego, Kajetana Mościckiego i St. Rusieckiego poza szeregiem innych.

Ciężkie ciosy spadły na Akademię w czasie ostatniej wojny i okupacji. W obozach koncentracyjnych i obozach hitlerowskich, jak i wskutek ciężkich warunków bytu zmarło szereg wybitnych członków i współpracowników Akademii. W znacznej mierze uległy zniszczeniu jej podstawy materialne, urządzenia i zbiory, zapasy wydawnictw przedwojennych, jak i majątki rolne, zapewniające uprzednio własne dochody. Wraz jednak z ogólną odbudową kraju i nauki polskiej rozpoczęto odbudowę Akademii już w pierwszych dniach 1945 roku.

Podstawą działalności Akademii jest zorganizowanie poszukiwań naukowych, wytyczanie im nowych kierunków i ogłaszanie wyników badań z wzajemnym kontrolowaniem toczących się prac oraz krytyka osiągnięć i utrzymanie ich na wysokim poziomie naukowym.

Akademia posiada bibliotekę o charakterze ściśle naukowym z wydawnictwami polskimi i zagranicznymi oraz utrzymuje 3 muzea prehistoryczne, przyrodnicze [illegible] historii sztuki, z których korzystają badacze, studiująca młodzież oraz szerokie rzesze intelektualistów. Muzeum prehistoryczne prowadzi dalsze poszukiwania naukowe w terenie (zwłaszcza w Igołomii). Wkrótce dzięki wielkiej pomocy udzielonej przez Wojsko Polskie skutkiem życzliwej decyzji Marszałka, Michała Roli-Żymierskiego — ukończy się rekonstrukcję Kopca Krakusa.

Wznowioną została również działalność placówek zagranicznych PAU tj. jej stacji naukowych w Paryżu i Rzymie. Czynione są również starania o utworzenie analogicznej stacji naukowej w Moskwie.

Akademia należy do Union Internationale Academique, reprezentując w tym międzynarodowym związku Akademii naukę polską.

# Jak Kraków uczci Święto Poległych

KRAKÓW (WW) — 23 bm. pod przewodnictwem prezydenta Dobrowolskiego odbyło się posiedzenie Obywatelskiego Komitetu Obchodu Święta Poległych.

W myśl uchwał Komitetu uroczystości tegoroczne nie zostaną rozbite na szereg obchodów dzielnicowych, ale odbędą się centralnie.

1 listopada o godz. 8.30 nastąpi zbiórka delegacji, pocztów sztandarowych i społeczeństwa na Rynku Podgórskim, skąd zebrani w pochodzie ruszą do kamieniołomów „Li- [illegible] nie kamieniołomów odsłonięcie tabl[illegible]

Tegoż dnia o godz. 15 u wylotu ul. Rakowickiej uformuje się pochód, który wyruszy na cmentarz żołnierzy radzieckich, poległych w walkach o Kraków, skąd uczestnicy obchodu udadzą się na cmentarz Rakowicki, na którym nastąpi złożenie wieńców pod Mauzoleum Oświęcimiaków.

Centralny charakter obchodu Święta Poległych nie wyklucza zorganizowanie obchodów dzielnicowych, nie mogą one jednak kolidować w czasie z uroczystościami głównymi.

# Likwidacja należności podatkowych

## Podatek gruntowy musi być wpłacony w terminie

MIECHÓW (sz) — W Miechowie, Słomnikach i innych ważniejszych ośrodkach odbyły się ostatnio zebrania przedstawicieli władz samorządu gminnego, burmistrzów, wójtów i sekretarzy, przedstawicieli Zw. Zawodowych, oraz działaczy politycznych, na których pełnomocnicy do spraw podatku gruntowego i FOR wydali instrukcje w sprawie niezwłocznego ściągnięcia powstałych zaległości w podatku gruntowym i FOR. Tam, gdzie obowiązek i perswazja zawiodą, będą zastosowane środki egzekucyjne, zaś uznani za sabotażystów gospodarczych bogaci chłopi zostaną ukarani przez Komisję Specjalną. Na polecenie starosty powiatowego na teren powiatu wyruszyły ekipy egzekucyjne, które sądzić należy, wywiążą się z zadania, tak, że jeszcze przed końcem bieżącego miesiąca zaległości podatkowe zostaną zlikwidowane.

Dotychczasowe wyniki w akcji wpłacania podatku gruntowego do 30. 9. b. r., w powiecie miechowskim wyrażają się kwotą 134.468.153 zł., zaś wpłaty na FOR 72.437.920 zł.

Zaległości w podatku gruntowym w stosunku do I. raty bieżącego roku wynoszą 14.154.189 zł. Zaległości w FOR wynoszą 8.887.777 zł.

Najmniejsze stosunkowo zaległości z tytułu powyższych świadczeń wykazują gminy Michałowice, Chodów, Brzesko Nowe, Kolonia i Wawrzeńczyce. Najgorzej natomiast natomiast przedstawia się stan zaległości na terenach gmin Nieszków, Koniusza i Wielko - Zagórze. Największą oporność w placeniu należnych danin, z których pokrywa się koszty budowy szkół, dróg i innych urządzeń publicznych w powiecie, wykazują bogacze wiejscy i reakcjoniści z terenu gminy Nieszków, których z tego miejsca oddajemy pod sąd opinii publicznej.

# Bursa im. Ziemi Tarnowskiej

## stanie w Warszawie

TARNÓW (rm) — Akcja wrześniowa przeprowadzona na terenie powiatu tarnowskiego dała w sumie 10 milionów złotych na Odbudowę Warszawy. Na sumę tę złożyły się wpłaty: świat pracy 4,6 mil zł, dobrowolne datki w sklepach przy zakupach towarów 2,5 mil zł, wieś tarnowska 1,5 mil. zł, młodzież szkolna 200.000 zł, [illegible] 300.000 zł i kupiectwo 400.000 zł, z różnych źródeł 560.000 zł oraz ze zbiórek ulicznych 250.000 zł.

Z pieniędzy tych zgodnie z uchwałą Naczelnej Rady Odbudowy Stolicy wybudowana zostanie w Warszawie Bursa im. Ziemi [illegible] kosztorys opra[illegible] złotych.

# W Mikołajowicach i Gromniku załaśniało światło

TARNÓW (rm) — W ramach akcji elektryfikacyjnej w powiecie tarnowskim, prowadzonej intensywnie przez specjalny komitet pod przewodnictwem starosty ob. Grzybowskiego, dokonano ostatnio uroczystego otwarcia nowej [illegible]

W uroczystości tej wzięły udział władze powiatowe i miejscowa ludność, a po części oficjalnej w Domu Ludowym odbyły się popisy młodzieży szkolnej, urozmaicone przyśpiewkami, pióra poetki chłopskiej z Gromnika — [illegible] Ceterowej.

Również w Mikołajowicach wicestarosta Boruch dokonał otwarcia transformatora, którego uruchomienie było konieczne z uwagi na już zainstalowane przewody w tej gromadzie. Koszty elektryfikacji, na które złożyły się wpłaty miejscowej ludności wynoszą [illegible]00.000 zł.

Transformator ofiarował Społeczny Komitet Elektryfikacji powiatu tarnowskiego, zaś linię wysokiego napięcia wybudował Okręgowy Zarząd Elektryfikacyjny w Tarnowie.

W najbliższym czasie podobna uroczystość otwarcia transformatora odbędzie się w Zaczarniu.

# Zdawali egzaminy na „murzyna"

## Studenci i woźni przed Sądem

KRAKÓW (s) — Przed Sądem Okręgowym w Krakowie rozpoczął się proces przeciw studentom i woźnym Akademii Handlowej. Na ławie oskarżonych zasiadło 11 osób z Katarzyną Koczoniówną na czele. Akt oskarżenia zarzuca studentom, że na terenie Akademii Handlowej miało miejsce kilka wypadków zdawania egzaminów „na murzyna" — Mianowicie student, mający zdać egzamin, podstawiał za siebie zastępcę, przyczym do oryginalnego [illegible] studenta wklejano wkładkę z fotografią „murzyna". Podczas egzaminów stwierdzono, że studentka Nowakowska zdawała egzamin za Katarzynę Koczoniównę, przedstawiając sfałszowany indeks.

Współdziałali w fałszerstwie woźni dostarczając nowych okładek indeksów oraz stawiali pieczątki. Ponadto podrabiano również t. zw. „zniżki kolejowe".

Rozprawę prowadzi sędzia dr Kiełkowski, oskarża prok. dr Pony, bronią adwokaci dr Gunthner, dr Markus, dr Ostrowski, dr Rymar, dr Gotlib i inni.

Rozprawa trwa.

# Jubileusz pracy zawodowej

KRYNICA (r. m.) — Krynica Zdrój obchodziła uroczyście 30-lecie pracy zawodowej inż. Leona Nowotarskiego w charakterze dyrektora Państwowego Zakładu Zdrojowego w Krynicy - Zdroju.

Skromną tę uroczystość zaszczycił swoją obecnością minister Zdrowia Publicznego Michejda.

# Pracownicy wodociągów do robotników Francji i Włoch

KRAKÓW (kom) — Zw. Zaw. Prac. Sam. Teryt. i Użyt. Publicznej Oddział I. w Krakowie wraz z pracownikami Wodociągów Miejskich solidaryzują się z walczącymi robotnikami Francji i Włoch, którzy walczą [illegible] wegetacją codzienną, jak też [illegible] jalizm międzynarodowy.

Pracownicy Wodociągów Miejskich w Krakowie życzą im zwycięstwa i zobowiązują się w tej walce pomagać materialnie i moralnie.

# 340.000 złotych na sprzęt pożarniczy

NOWY SĄCZ (r. m.) — Wydział Powiatowy w Nowym Sączu wyasygnował 340 tysięcy złotych na remont remiz strażackich, sal świetlicowych i zakup sprzętu przeciwpożarniczego.

Z subwencji tych skorzystały gromady: Piwniczna, Mszalnica, Łabowa, Kadcza, Florynka, Jazowsko, Biała Niżna, Łomnica, Krynica-Wieś, Tęgoborze, Powroźnik, Chełmiec, Przysietnica, Lipnica Wielka, Muszyna-miasto, Milik, Zabrzeż, Czerniec, Stadła, Łososina Dolna i Złockie.

# Droga Ojców-Pieskowa Skała ukończona przed terminem

OLKUSZ (IK) — Plan przebudowy odcinka drogowego na trasie Ojców — Pieskowa Skała, został wykonany przed terminem. W związku z tym w Pieskowej Skale odbyła się uroczystość w obecności starosty olkuskiego, tow. Borka i pracowników drogowych Pow. Zarządu Drogowego w Olkuszu. Do zebranych przemówił starosta, naświetlając znaczenie zagadnienia drogowego w Polsce na tle gospodarczym, oraz rolę pracownika drogowego w budowie ustroju socjalistycznego. W imieniu pracowników drogowych przemawiali: inż. Ołowin i ob. Książek.

Obecnie trwają prace przy przebudowie nawierzchni asfaltowej w dolinie ojcowskiej, oraz na serpentynie i na trasie Grodzisko, względnie Pieskowa Skała — Sułoszowa kamieniem bazaltowym.

Przebudowa drogi w samym Ojcowie i jego sąsiedztwie ma duże znaczenie nie tylko turystyczne, lecz i gospodarcze, drogi te bowiem łączą olkuskie z krakowskim i częściowo z miechowskim (przez Skałę).

# CO ✱ GDZIE ✱ KIEDY

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO — godz. 19 — „Sen nocy letniej" Szekspira.

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala — godz 19 — „Maria Stuart" Słowackiego. Mała sala — godz 19.15 — „Seans" Coward'a

TEATR „SCALA" — godz 19.30 — „1000 taktów piosenki jazzowej" — Z. Karasiński.



KINA: Świt — Admirał Nachimow" — 15.30, 17.30, 19.30 Apollo — Admirał Nachimow — 16, 18, 20. Uciecha — Podrzutek — 15.30, 17.30, 19.30. — Sztuka Podrzutek — 16, 18, 20. — Warszawa — Ostatni Mohikanin — 16, 18, 20 Wanda — Przeszłość — 16, 18, 20 Wolność Cyrk — 16, 18, 20 Odnośnik; Bezy łoczka — 16, 18, 20

# Skończyła się nauka w kuchni

## Żory mają nową szkołę jedenastoletnią

ŻORY (tp). W styczniu 1945 r. działania wojenne na linji Strumień — Pawłowice — Rybnik — Wodzisław najwięcej dały się we znaki Żorom, które cofający się Niemcy ogłosili „twierdzą" i nad którą miał załamać się zwycięski szturm wojsk radzieckich. Na skutek bombardowania i pożarów stąd wynikłych miasto w 85 proc. legło w gruzach.

Obok fatalnego braku mieszkań odczuwać się dawał do ostatka w Żorach brak pomieszczenia dla szkół. Budynek starej szkoły powszechnej uległ z czasem rozpadowi i myślano go rozebrać ze względów bezpieczeństwa, a gmach gimnazjum wzniesiony na kilka lat przed wojną, z chwilą objęcia władzy w mieście przez władze polskie był jedną kupą cegieł i połamanych krokwi.

Ponad tysiąc żorskich dzieci w wieku szkolnym należało gdzieś pomieścić, by nie poniosły szkody w nauce. Urządzono więc naprędce klasy szkolne w prywatnych budynkach mieszkalnych, znajdujących się w kilku punktach zrujnowanego miasta. Przez trzy lata dzieci zdobywały wiedzę w zaimprowizowanych szkołach, których warunki higieniczne i sanitarne trudno opisać. Gimnazjum zaś mieściło się w ciasnej prywatnej willi, a najważniejszą bo największą salą tej szkoły była kuchnia wraz z przyległą do niej komórką i niewyremontowanym piecem kuchennym.

Staraniem Zarządu Miejskiego przystąpiono pod koniec ub. roku do odbudowy od samych prawie podstaw dawnego gimnazjum. Nakładem 10 mil. zł dostarczonych przez FOS, wyremontowano do niedawna jedną połowę gmachu, reszta ukończona zostanie do końca b. roku. Zarządowi Miejskiemu chodziło głównie o to, by dzieci szkolne wyprowadzić z niezdrowych warunków i dać im prawdziwe, jasne szkolne sale. Odbudowane dawniejsze gimnazjum w którym mieści się obecnie szkoła 11-letnia, wyposażony został już w najpotrzebniejszy sprzęt i pomoce naukowe i żorska młodzież, jak również dojeżdżająca z dalszych okolic, przyszłą zimę spędzie nie w mroźnych i wilgotnych a jasnych i pięknych radiofonizowanych salach.

W dniu 19 bm. odbyło się uroczyste otwarcie nowej szkoły z udziałem władz miejskich i szkolnych, partii politycznych oraz licznie zgromadzonej młodzieży. Do zebranej dziatwy przemówił burmistrz miasta tow. Kotar oraz przedstawiciel Kuratorium tow. naczelnik Musiol. Po części oficjalnej odbyły się popisy artystyczne chórów i tańce regionalne a na zakończenie uroczystości wspólna herbatka i zabawa dziatwy. Wieczorem w związku z Miesiącem Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w nowej auli wyświetlany został film „Nauczycielka wiejska".

Problem pomieszczenia dziatwy szkolnej w Żorach rozwiąże ostatecznie remont drugiego skrzydła gmachu a ponadto budowa nowej szkoły podstawowej prowadzona kosztem Zarządu Miejskiego, której mury dziele żorscy budują sami, dając [illegible] i szarwark. Szkoła ta zostanie prawdopodobnie wybudowana w przyszłym roku.

# Kudowa leczy serce

*(Korespondencja własna)*

Na północno-zachodnim krańcu Ziemi Kłodzkiej — w szerokiej dolinie otoczonej lesistymi wzgórzami a otwartej ku południowi — leży Kudowa-Zdrój na wysokości 400 m nad poziomem morza, znane uzdrowisko o nader korzystnych warunkach klimatycznych. Na północny wschód od zdrojowiska piętrzą się wysokie grzbiety Gór Stołowych a ku wschodowi widnieją łagodne stoki Gór Bystrzyckich, co nie pozostaje bez wpływu na klimat Kudowy, gdzie stopniowe ogrzewanie się i powolne ostyganie mas powietrza zalegających doline daje w rezultacie wyrównaną temperaturę przez większą [illegible].

Od zachodniej strony przylega do Kudowy Góra Parkowa, najmilszy spacer dla [illegible] do wiejskiej [illegible] się piękny widok na czeskie Sudety. Pogodne dni października, w rozległym parku zdrojowiska i w okolicznych górach, złocą się [illegible] buków, lip [illegible] i więcej na tle [illegible] zieleni świerków i modrzewi a lekki powiew od parkowego stawu wstrząsa iglaste kiście stuletnich cedrów. Drzewa w Kudowej to nie mała atrakcja dla miłośnika przyrody. Ręka wytrawnego specjalisty potrafiła im nadać kształty geometryczne oszanowskich stożków, kul i walców — co zwłaszcza w starodrzewiu dziwne robi wrażenie. W jednym z okolicznych majątków w przylegającym do pałacu angielskim parku — widziałem stuletnie dęby uformowane na kształt cyprysów rosnące grupami. Ale w owym zaniedbanym obiekcie naibujniej plenią się chwasty i pokrzywy w fantastycznych kłombach.

Bo ów górzysty kraj sudecki jest jednak dotychczas zbyt mało zaludniony jest niemal pewne że w powiecie kłodzkim można by osiedlić znaczną część małorolnych z województwa krakowskiego na dogodnych warunkach.

Ale w kudowskim Zakładzie Kąpielowym rojno i gwarno. Olbrzymia sala pijalni, która jest zarazem salą koncertową, nie może czasem pomieścić tłumu kuracjuszów podczas koncertu dobrej orkiestry zdrojowej pod batutą ob. Kloski. Młodzieży mało — przeważają starsi. W pięknej willi „Dewajtis", Domu Wypoczynkowego Ministerstwa Kultury i Sztuki, prowadzonym wzorowo przez ob. Piotrowskiego — niejedno grono kuracjuszów urozmaica te sobie pobyt wycieczkami w piękne okolice Kudowy. Szczególnie atrakcyjnymi były wycieczki do Gór Stołowych i do Wilczych Doków.

Na szczytach „Wielkiego i Małego Stołowca" o zboczach lesistych i stromych, piętrzą się na wysokości ok. tysiąca mtr. leżne miasta skalne tak gdyby legendarny labirynt o wąskich przesmykach wśród cyklopowych bloków [illegible] go piaskowca. W tych szczelinach na nich stał łatwo można zbładzić. Ich potworne cielska wymodelowane przez działanie czynników atmosferycznych przybrały tu i ówdzie dziwaczne kształty skamieniałych zwierząt, to znów jakichś feudalnych zamków średniowiecza. Pod szczytem Wielkiego Stołowca schronisko nad przepaścią z przepięknym widokiem na Czechosłowację. Jest to jedna z najciekawszych osobliwości Ziemi Kłodzkiej, a tak fantastycznego krajobrazu przypominającego słynne kaniony w Górach Skalistych Ameryki Północnej — nie ma u nas więcej. Z głuchym poszumem i hukiem zwalają się wody górskie [illegible] ku po tych stromych zboczach w dolinę Radkowa — a u ich stóp wije się malownicza droga do Karłowa i Kudowy na samym skraju polsko-czeskiej granicy.

Drugą atrakcją okolic Kudowy jest kaplica przy kościółku we wsi Czermnia, zbudowana z 24 tysięcy ludzkich czaszek i piszczeli — nieszczęsnych ofiar dwóch wojen trzydziesto- i siedmioletniej, które w 17 i 18 stuleciu przewaliły się w tych stronach. Widok niesamowity. Tego rodzaju makabry nie ma chyba nigdzie na ziemskim globie. Podobno większość tych nieboszczyków to ludność miejscowa pomarła z głodu.

Lecz w kudowskim zdrojowisku spokój, cisza i wzorowy porządek dobrze nastrajają przemęczone nerwy ludzi pracy, szukających tu wypoczynku i poprawy nadwątlonego zdrowia. Kudowa leczy przede wszystkim serce.

Kudowa w październiku 1948 r.

K. WINKLER

# Opolska młodzież szkolna

## opiekuje się grobami żołnierzy radzieckich

OPOLE (L). Z inicjatywy Inspektoratu Szkolnego w Opolu wzięła młodzież szkół opolskich opiekę nad grobami żołnierzy radzieckich i to zarówno na terenie miasta, jak i powiatu opolskiego. Opieka ta zainicjowana została z okazji Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Młodzież szkolna pojęła swój protektorat nad grobami bardzo poważnie i już obecnie przystąpiła do oddawania poszczególnych mogił żołnierzy radzieckich, którzy oddali [illegible] za oswobodzenie Ziemi Opolskiej. Specjalna akcja przewidziana jest [illegible]. Delegacja młodzieży wszystkich szkół opolskich złoży [illegible] wieńce na cmentarzu żołnierzy radzieckich w Opolu. Jednocześnie odpowiednio udekorowane zostaną przez szkoły groby, znajdujące się w całym powiecie opolskim.

# Rolnicy współzawodniczą w uprawie lnu

RACIBÓRZ (L) — Na terenie powiatu raciborskiego rozwinęło się silne współzawodnictwo rolników w dziedzinie uprawy lnu. Współzawodnictwo to daje doskonałe wyniki. Specjalna komisja, powołana dla oceny wyników współzawodnictwa, przyznała pierwsze miejsce rolnikowi Ignacemu Wiktorowi, zamieszkałemu w Miodoni, pow. raciborski. Rolnik ten uzyskał z jednego hektaru 3 480 kg lnu zakwalifikowanego do III klasy. Drugie miejsce w współzawodnictwie zdobył rolnik Duka Franciszek, zamieszkały w [illegible], pow. raciborski. Uzyskał on 7 840 kg lnu z jednego hektara. — Wreszcie na trzecie miejscu ulokował się rolnik Józef Wlach, zamieszkały w Ligocie, pow. raciborski. Wyprodukował on z hektara 7.529 kg lnu.

# PCK w Opolu kształci młodzież na kursach ratowniczych

OPOLE (L) — Opolski Oddział PCK przeprowadził ostatnio specjalne kursy, mające na celu przygotowanie młodzieży szkolnej do służby ratowniczej. Pierwszy kurs objął 40 godzin wykładowych. Cieszył on się żywym zainteresowaniem młodzieży szkolnej. W najbliższym czasie zorganizowane zostaną dwa dalsze takie kursy, obliczone również na 40 godzin wykładowych. Wykładowcami na kursach są lekarze-specjaliści.

# Przewodnik po Opolu

OPOLE (L) — Staraniem Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki ukazał się ostatnio doskonale opracowany „Przewodnik po mieście Opolu". Przewodnik zawiera ciekawy bardzo materiał historyczny, dotyczący przeszłości Opola, a jednocześnie skrupulatnie opracowaną część informacyjną, obejmującą wszystkie dziedziny życia opolskiego. Szata graficzna „Przewodnika" jest bardzo staranna. Całość zasługuje na najpełniejsze słowa uznania. „Przewodnik" stanie się cennym informatorem dla tych wszystkich, którzy odwiedzić zechcą Opole.

# Handlarz dolarami pod kluczem

OPOLE (L) — Na skutek dochodzeń, przeprowadzonych przez Opolską Brygadę Ochrony Skarbowej, aresztowany został ostatnio niejaki Józef Dubiński, a to pod zarzutem nielegalnego handlu złotem i dolarami. W czasie rewizji domowej znaleziono u obwinionego znaczne ilości złomu złotego, a nad to dolary amerykańskie. Ponieważ Dubiński uprawiał handel złotem i dolarami — czeka go za te przekroczenia odpowiednia kara.

# Opolszczyzna eksportuje wyroby koszykarskie

OPOLE (L) — Na terenie pow. opolskiego, a w szczególności w gromadzie Chróścina rozwinięty jest dość silnie chałupniczy przemysł koszykarski. Chałupnicy zrzeszeni są w spółdzielni pracy i produkują znaczne ilości wyrobów koszykarskich zarówno na potrzeby rynku wewnętrznego, jak i na eksport. Odbiorcami spółdzielni wyrobów opolskich są zarówno kraje europejskie, jak Belgia, Szwecja, Szwajcaria i Anglia jak i kraje zamorskie ze Stanami Zjednoczonymi na czele. Dla przykładu warto zaznaczyć, że do samych tylko Stanów Zjednoczonych wyeksportowano w ubiegłym roku wyroby koszykarskie wartości 80.000 dolarów. Produkcja koszykarska wzrasta ustawicznie. A ponieważ wyroby koszykarskie są solidne — zainteresowanie zagranicy dla tych wyrobów jest coraz silniejsze.

# Podbijacze cen części rowerowych

OPOLE (L) — Kupiec opolski Władysław Slipko pobierał niesłusznie wyższe ceny za części rowerowe, a w szczególności za opony i dętki rowerowe. Stwierdziła to Komisja Kontroli Cen przy Opolskiej Radzie Narodowej. Niesumienny kupiec ukarany został grzywną w wysokości 10 000 złotych.

# Wisła gromi Groble 12:4

KRAKÓW (AKS) — W sobotę na sali WUKF odbyło się z cyklu rozgrywek o mistrzostwo okr. krakowskiego spotkanie bokserskie pomiędzy Wisłą a Groblami. Wisła odniosła zupełnie zasłużenie wysokie zwycięstwo nad słabo walczącym przeciwnikiem.

W wadze muszej Kurnik (W) wygrywa w II rundzie przez techn. k. o., w koguciej zaś Kalita (W) remisuje z Sośką (Groble). Średnią wygrywa przez techn. k. o. Gromala (W) z Zielińskim (Gr) w lekkiej zaś Pimczek (Gr) wygrywa na punkty z Lepeńskim (W). W półśredniej Piątkowski (W) pokonuje [illegible] Liskę (Gr). Wagę średnią [illegible] Matula (W) v. o.

Najciekawszą walką dnia była walka Pieniążka (Gr) z Polutem (W) zakończona krzywdzącym orzeczeniem sędziów, a to remisem, mimo widocznej przewagi punktowej Pieniążka.

Walkę ciężką wygrywa walkowerem Żbik z Wisły z powodu nie zjawienia się przeciwnika.

W ringu sędziował ob. Moszkowski słabo. Widzów ponad 2.000.

# Pokryto 30 proc. zapotrzebowania na ziemniaki dla górników

KATOWICE (X) Wydział Spółdzielczy CZZG dokłada starań, aby zaopatrzenie górników w ziemniaki na [illegible] zostało zrealizowane w [illegible] wyznaczonym terminie.

Do dnia 20 października b. r. robotnicy [illegible] poszczególnych kopalń otrzymali łącznie 26.816 ton ziemniaków, co stanowi z górą 30 proc. ogólnego zapotrzebowania.

Jak wynika z meldunków, nadsyłanych z terenu, transporty przychodzić będą regularnie, tak, że górnicy w porę zaopatrzeni zostaną w ziemniaki na zimę.

# Uczestnicy kursu dla rad zakładowych solidaryzują się z robotnikami francuskimi

CHORZÓW. (Pe) — W świetlicy kopalni „Chorzów" odbyło się uroczyste otwarcie drugiego kursu szkoleniowego dla radców zakładowych, w którym wzięło udział 102 radców z wszystkich kopalń, należących do Chorzowskiego Zjednoczenia Przem. Węglowego.

Uroczystość zagaił kierownik ośrodka szkoleniowego tow. Kubica, po czym przedstawiciel Centralnego Ośrodka Kulturalno - Oświatowego w Sosnowcu tow. Barczyk zaznajomił zebranych z zadaniami kursu. Przemówienia to grupenł tow. Kos który podkreślił, że radcy zakładowi, jako przedstawiciele swych zakładów pracy, winni pamiętać o tym, żeby w szeregi uczciwych pracowników nie wkradały się jednostki nieproduktywne, rozsadzające twórczą atmosferę każdego zakładu.

Po zapoznaniu się zebranych z programem kursu i planem pracy podjęta została rezolucja, w której uczestnicy drugiego kursu szkoleniowego dla radców zakładowych wyrażają podziw dla francuskiej klasy pracującej, walczącej obecnie o swoje słuszne prawa z rządem oddanym zaprzedanemu monopolistycznemu imperializmowi. Towarzysze polscy życzą swym towarzyszom pracy we Francji wytrwania aż do ostatecznego zwycięstwa nad wrogami klasy pracującej.

## Nowe koło TPPR w [illegible]

CHORZÓW (Pe) W świetlicy koła terenowego ZMP w Chorzowie-Batorym odbyło się zebranie z udziałem około 100 członków ZMP oraz przedstawicieli partii politycznych i zakładów pracy.

Po zagajeniu zebrania przedstawiciel koła ZMP przy Hucie Batory ob. Tomecki wygłosił krótki referat w którym podkreślił konieczność pogłębiania przyjaźni ze Związkiem Radzieckim, zawartej na polu walki z hitlerowskim najeźdźcą. Na zakończenie zebrania wszyscy obecni zadeklarowali gotowość wstąpienia w szeregi koła Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, powstałego przy ZMP w Chorzowie-Batorym.

S. [illegible]